

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő
Vidékre negyedévre 8 .

Részvétellel és szolidaritással

fordul az egész magyar nemzet Olaszország felé, melyet az elemi csapás olyan tragikusan sújtott. Az egész magyarság az emberi részvételnek megnyilvánuló melegségével osztja a katasztrófa által mélyen levert olasz nemzettel a fájdalommal, hiszen a fájdalom részvétlen túl a két nemzetet mélyes politikai barátság is összekapcsolja s a magyar nemzet bensőségesen érzi azt a szomorúságot, mely a földrengés sújtotta veszteségek miatt az olasz nemzetet egészben eltöli.

Annak idején, amikor a messzinai földrengés ugyancsak nagy emberpusztítást végzett s nagy területeket semmisített meg, a magyar nemzet akkor is megtalálta érzéseinek tolmácsolására a részvét hangját s most sem tud elmentálni annak, hogy mély emberi együttérzéssel ne forduljon a magyar olasz nemzet felé, melyet ez a borzasztó csapás olyan nagyon sújt. Mi magyarok a világ részvéte középpontjára akarunk lenni, akik a fájdalommal és a veszteségekben a szerencsétlenek felé fordulunk s bárha nem is tudunk lerongyolódott voltunknál fogva anyagi segítséget nyújtani, a humanus érzések legbővebbét küldjük azoknak, akik az elemi csapás következtében elveszítették hozzátartozóikat és földi javakat.

Olaszország egy virágzó és bőbajos vidékét semmisítette meg a földrengés ereje. Érezzük az olasz nemzet fájdalmát a veszteség miatt annál is inkább, mert a mi gyönyörűsége és szeretett négy évtájunk 1000 éves földjét is elöntötte és darabokra szaggatta a trianoni szerződés lávája. Nem felejtjük el a veszteség perceiben sem azonban azt, hogy a nagy olasz nemzet és annak messze kimagasló vezérfeje, a Duce volt az első, aki nemzeti fájdalomunkban legelőször értett meg bennünket magyarokat s legelőször fordult támogató barátságával felénk. Hisszük, hogy az új Olaszország lelke a munkától fascinátor fascizmus, hatalmas lendületével újra virágzó falvakat és városokat teremt az elpusztított részeken s a rombolás őszei helyén nemsokára virágos rétek és termő kertek fogják hirdetni az olasz újjáteremtő erő géniuszt. Éppen úgy hisszük, hogy a föld gyomrának romboló ereje meg fog szűnni az áldott olasz félszigeten, mint ahogy hiszünk abban, hogy a mi levertségünkkel megtépességünkkel is lesz feltámadás, mert igazságos ügyünkben olyan barátokat vallhatunk büszkeséggel magunkénak, mint az alapjaiban újjászervezett Olaszország, melynek vezető ideálja az igazság és a munka érvényesülése, beteljesedése. Az emberiségre az isteni Gondviselésből a csapások talán azért jönnek, hogy azokban a lelkek és a nemzetek nagysága próbára tétessék, megmutassa mindenki azt, hogy lelki erejével és a feltámadásba vetett hitével ki mennyire tudja munkálni jövőjét. Mind a két nemzet, az olasz is s a magyar

is a történelem decenniumainak folyamán, a szabadságharcok s a veszteségek küzdelmeiben megmutatta azt, hogy gondviselés mind a két nemzetnek nagy és nemes lelket adott, mely mindig fel tudta emelni s mindig új hajlékokat tudott építeni az emberi szabadságnak, a hitnek és bizalomnak,

mely a gyász után elkergeti a földrengés és levertség lidércseit s újra élettel tölteni és építő tűzhelyeknek ad helyt ott, ahol az elemek, vagy emberi gonoszság megsemmisítették mindazt, ami egy népek tradicionálisan féltett szellemi és anyagi kincse volt.

kadatlan fáradozásait, zajtalan munkájának beszélő sikereit pedig hazafias örömmel látja és jóleső büszkélkedéssel elismeri.

— Ez a kicsi város arról akarja biztosítani a nagypolitika miniszterét, hogy folyton fokozódó munkával igyekszik értékes, hasznos tényezője lenni annak a belső munkának, amely a támaszt és az erőt adja a nemzet külpolitikai aspirációihoz.

Az a törvényhatósági bizottság, amely most Nagyméltóságod előtt tiszteleg az 1929. XXX. t.-c. által életrehozott új képviselőt a város közönségének. A legtisztább választáson keresztül: tiszta, hű kifejezője a választó közönség akaratának. Engedje, hogy bemutassam e régi város új képviselőjét. És, mert ez személy szerint alig volna lehető — legyen elg bemutatnom csak a lelket, amely mindegyik keblében egy és közös s amely valóban az egész város érzés és gondolatvilágát hűen tükrözi vissza.

Ez a törvényhatósági bizottság az önkormányzati élet legfőbb szerepét új keretek között, szélesebb alapon tölti be, de átvette érdemes elődjétől mindazokat az erényeket és értékeket, amelyek a város önkormányzati életét már régebbi idő óta az átlag fölé helyezték. Ez a testület sem akar tudni társadalmi és felkészítési ellentétokről; közgyűlési termétől továbbra is távol kíván tartani minden pártoskodást; a súlyos viszonyok teljes átérésében, minden törekvésében reális talajon mozog, de irányzatában a hétköznapi életben felemelkedni törekszik; eszméje neki is a régi: önzetlenül felkarolni a városi közügyeket s ezeken keresztül odaadón szolgálni az egyetemes nemzeti érdekeket.

— Kérem Nagyméltóságodat, fogadjon szívesen ezen törvényhatósági képviselőnek hódoló köszöntését és ajándékozza meg törekvéseit továbbra is meleg érdeklődéssel és kegyes jóindulattal, amely a város haladásának a közelmúltban a legfőbb tényezője volt s amelyet további érdemes munkával, nemesebb gondolatokban való testvéri összefogással nemcsak megtartani, de kiérdemelni is törekszik. (Éljenzés!)

A külügyminiszter beszéde.

A beszédre dr. Walkó Lajos külügyminiszter a következő beszéddel válaszolt:

MÉLYEN TISZTELT URAIM!

— Hálásan köszönöm a jóleső szavakat, melyekkel a Polgármester ur Oméltósága üdvözölt. Én sajnós, az utóbbi időben csak ritkán jöhettek Bajára és csak rövid időt tölthettem az Önök körében. Így hozza ezt magával az én jelenlegi állásom.

— Nekem hivatásomból folyó legelső kötelességem most, hogy tartsam az összeköttetést azokkal az államokkal és azon államok tekintélyes államférfijaival, melyeknek és akiknek beteljesítésük lehet hazánk politikai sorsára. Az elmúlt esztendőben különösen sokat voltam távol, de örömmel látom,

Walkó külügyminiszter nagy külpolitikai beszédet mondott a bajai törvényhatósági bizottsági tagok előtt.

Miként már előzőleg jelentettük, dr. Walkó Lajos m. kir. külügyminiszter, Baja város orsz. gyűl. képviselője szombaton este fél 8 órakor Bajára érkezett autóján. A miniszter egyedül érkezett titkár nélkül. Fogadtatás a miniszter kivására nem volt. A megyeházára hajtatott, ahol Bisztrai-Balku Gyula főispán vendége volt. A külügyminiszter a főispánnak a megyeházán élő lakosztályában vacsorázott meg. A vacsorán még dr. Vojnics Ferenc polgármester és Arnold Sándor főispáni titkár vettek részt. A vacsora után a miniszter fáradt lévén, korán pihent.

Vasárnap reggel is a főispán lakásán reggelizett a külügyminiszter. Utána pontban háromnegyed 10 órakor indult a város fogatán a főispán társaságában a városházára. A városi székház előtt nagy tömeg helyezkedett el

s megéljenzék a minisztert, aki a főispánnal együtt a városháza főispáni hivatalába ment.

Ezalatt a közgyűlési teremben szép számmal vonultak fel a feketébe öltözött városatyák és helyet foglaltak a padok között. A padok alatt zsufolások megjelentek. Feltűnő volt, hogy a törvényhatósági bizottság munkás tagjai közül senki sem mutatkozott. A padok között néhány idegen, nem bizottsági tag is elhelyezkedett. A karzat, ha nem volt zsufolt, de az is megtelt érdeklődőkkel. Pontban 10 órakor vonult be a közgyűlési terembe dr. Walkó Lajos külügyminiszter Bisztrai-Balku Gyula főispánnal. A minisztert a bizottsági tagok lelkesen megéljenzék, majd pedig a terem közepén elhelyezkedő dr. Vojnics Ferenc polgármester a következő beszéddel üdvözölte a minisztert:

A polgármester beszéde.

NAGYMÉLTÓSÁGU MINISZTER UR!

— Nagyon ritkán történik meg és mindig kivételes alkalmat jelez az, ha a törvényhatósági bizottság ülésén kívül testületi keretben kíván megnyilatkozni.

— Jelen spontán megnyilatkozására a közvetlen okot az a legutóbbi kultuszminiszteri leirat adja, amelynek kedvező rendelkezéseiről mindannyian tudjuk, hogy azokat elsősorban Nagyméltóságodnak köszönhetjük. Ez, a város történetében jelentős és ép ezért általános tetszéssel fogadott miniszteri leirat kedves nekünk először, mert benne nemcsak reálgimnáziumunk érdekében intézett emlékirataink fokozott teljesülését látjuk, hanem népoktatási intézményeinknek kellő fejlesztését is megtaláljuk s ezzel a város tanügyét, általa az annyira óhajtott szebb jövőt is szélesebb alapon szolgálhatjuk. Emellett a közönség minden rétegéből jöleső örömet váltott ki a miniszteri leirat azért is, mert a mi viszonyaink között igen jelentős anyagi áldozatokkal nemcsak a boldogabb jövőnek tudunk szolgálatára lenni, hanem a rendkívüli nehézségekkel küzdő mai társadalom számára is képesek lettünk: munkát, ezzel kenyeret, vele a lelkek békéjét s az idők jobbrafordulásának türelmesebb kivárását biztosítani. De a kulturális és a szociális előnyökön felül nagy s a lelkekből hálát kiváltó érték számunkra a kultuszminiszter ur rendelkezéseiből kisugárzó megértő

méltánylás és nagy jóakarát is, amelyet gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter ur részéről már ismételtén tapasztaltunk. (Éljenzés.)

— A város közönsége mindezt őszinte hálával adózik és Nagyméltóságodat is kéri, hogy a közönség ezen meleg érzését a kultuszminiszter ur öxellenéjára előtt adódó alkalommal tolmácsolni kegyeskedjék.

— A Nagyméltóságod előtti tisztelgésre a kegyesen kieszközölt kultuszminiszteri leirat csak a közvetlen okot adj. Kegyes mességeddel szemben, az elismerést és hálát meghaladó érzéseink sokkal több és mélyebb forrásból is táplálkoznak. Elsősorban abból az általános, mindenki által vallott meggyőződésből, hogy Nagyméltóságod e városnak nemcsak illusztris képviselője, de egyben a legmegértőbb és leghatékonyabb jóakarója is.

Patronus, akivel szemben még a múltból is sokkal vagyunk adósok s akinek ezuttal hódoló tisztelettel megköszönjük azt a támogatást is, amelyvel az ugyancsak jelentős munkálkalmakat nyújtó utépítkezéseket: a város életereinek továbbfejlesztését biztosította. (Éljenzés!)

— A mi tisztelgésünk azonban nemcsak a pátronusnak szól, — hanem magának a miniszternek is Ennek az intelligens városnak a közönsége mélyen átérzi Nagyméltóságod feladatainak súlyát, pozíciójának rendkívüli nehézségeit; teljes bizalommal kíséri lan-

Az ajándék fényképezőgépek megérkeztek,

szétosztásuk az ismert módon megkezdődött.

Bárki kaphat belőle a

Városi Drogériában, Baja Vörösmarty Mihály-utca 1. szám. — Telefon 350.

Szólóban és gyümölcsösben fellépő
Lisztharmit betegség ellen
kedvezményes áru SÜLFAROL-t,
használjunk, melyet fél százalékos arányban
a bordói léhez keverünk. Főraktárban
beszerezhető:

Városi Drogériában Baja,
Vörösmarty Mihály-u. 1. — Tel. 350.

hogya ha sokat is voltam távol városától, ez nem lázította meg a kapcsolatokat, amelyek közöttünk fennállanak. Különösen az utóbbi esztendőben voltam sokat távol, de azt hiszem, tettünk is valamit az ország érdekében. Távol áll tőlem a szándék, hogy a hága, párisi és genfi egyezményeket mint olyanokat tüntessem fel, amelyekkel minden kérdés meg van oldva, de kétségtelen, hogy ezen egyezmények eljutottunk oda, hogy ami pénzügyi önállóságunkat visszanyertük; már pedig ez sokat jelent. Nemcsak azt jelenti, amire a legnagyobb súlyt helyezik, hogy kölcsönt vehetünk fel, de jelenti általában azt, hogy pénzügyi téren meg van a teljes szabad rendelkezési jogunk. Ugy állhatjuk össze a költségvetést, ahogyan magunk tartjuk jónak. Ennek pedig politikai szempontból is meg van a jelentősége, mert azáltal, hogy meg van a függetlenségünk, természetes, hogy politikai szempontból is jobban sorozódunk az államok között. Emellett az egyezmények tényleg megoldanak egy sereg olyan függő kérdést, melyek mind önkéntlenül jelentkeznek, különösen a szomszédos államokkal való viszonylatokban. Ezek állandó surlódási felületet képeztek és csak mi, akik olyan hivatalos állásban vagyunk, hogy ezen surlódásokat közvetlenül érezhetjük, ismerjük kellőképpen. Mi tudjuk ezen surlódások jelentőségét. Ezek az egyezmények nem jelentik azt, hogy nagy változások lesznek a szomszédos relációban, de mégis sok fulánk van velük kivéve.

Ezeken kívül van az egyezményeknek még egy harmadik jelentősége is, hogy azok révén mégis csak sikerült megmenteni annak a nemzeti vagyonnak nagy részét, amely az újonnan szabott nemzeti határokon túl van.

Amikor első ízben a pénzügyi rekonstrukciónkra vonatkozó tárgyalásokat folytattuk s az egyezményre tartozó kérdéseket tárgyalás alá vettük, nagy nehézségei mutatkoztak annak, hogy pár esztendővel utóbb el tudjunk jutni, ahová most tényleg jutottunk. Bennünket az, hogy ezt a szép lépést tudtuk előre tenni, arra buzdít, hogy továbbra is a legnagyobb önfeláldozással törekedjünk távolabbi céljaink elérésére.

Be kell igazolnunk, hogy a gyakorlatban mennyire nem történt meg az, amit a nemzetiségi elv érvényesítésével a győztes államok elérni véltek. Be kell bizonyítanunk, hogy a nemzetiségi kérdésben tényleg előállt változás, de a multhoz képest rosszabb irányban. Ha azelőtt voltak panaszok, azok indokolatlanok voltak: akik azonban a magyarság sorsát figyelemmel kísérik, tudják, hogy a határokon túl élő magyarok panasza most mind indokoltak. Meg kell győznünk arról is a győztes hatalmakat, akiknek az európai élet irányítására befolyásuk van, hogy az a változás, ami gazdasági té-

ren történt, nemcsak hogy jobb helyzetet nem idézett elő, hanem sokkal nagyobb nehézségeket okozott. Nekünk a meggyőzés eszközeivel kell dolgoznunk. Mi nem a zavarosból akarunk hasznót húzni, mi nem arra gondolunk, hogy zavarkeltéssel és erőszakkal érvényesítsük kívánságainkat, hanem mi békés uton igyekszünk előidézni a változást.

Nagyon nehéz azonban olyan időpontban felkelteni az illető államokban az érdeklődést, amikor az illető államok mind nehéz gazdasági szituációkban vannak. Minden állam kivétel nélkül éri a világháború folyamánként előállt nehéz gazdasági helyzetet. Büntetlenül nem lehet négy esztendőn át háborút folytatni. Ez a gazdasági helyzet sok faktor összetételéből állott elő. Nyilvánvaló, hogy nemcsak Európában, de az egész világon romboló erővel hatott a gazdasági viszonyokra az a tőkeparlasi-amelyeket a háborúban láttunk, amikor fantasztikus összegeket fordítottak az államok a levegőben való elpuffogatásra. De még nagyobb tőkeparlasi állott elő békeszerződéses következtében: ugyanis a különböző határok megvonása miatt újabb és újabb tőkebefektetéseket kellett eszközölni, amelyek csak újabb és újabb tőkeparlasi vezettek. Sok tőkét emésztett az új határok megvonásával járó népvándorlási folyamat is, így Török és Görögország között körülbelül másfél millió ember cserélt hazát. A világtörténelemnek ez volt eddig a legnagyobb népvándorlása: meglévő épületeket ott hagytak, másutt újakat kellett emelni s ez mind tőkeparlással járt.

Ezenkívül a háború arra buzdít minden államot, hogy tökéletesítse a harci eszközöket s ebből kifolyólag sokkal nagyobb lendületet vett a háborús technika fejlődése. A háború négy éve alatt többet fejlődött ez, mint máskor 100 év alatt s ezért kellett, hogy gazdasági eltolódás álljon be! Máskor a technikai fejlődés karöltve járt a civilizáció tökéletesedésével s minél több és több ember kapcsolódott be a technikai fejlődés folyamán előállt fogyasztásba. A háború után a civilizáció fejlődése nem tartott lépést a technika fejlődésével. E kettőnek divergálása is hozzájárult ahhoz, hogy általános kavarodás álljon be s olyan nehéz gazdasági helyzet keletkezett, mint aminőnek részesei vagyunk s amelynek súlyát különösen érezzük mi, mint agrárország.

Az agrár államok általában két kategóriába sorozhatók. Az egyikbe azok tartoznak, amelyek éppen el tudják látni a lakosságukat; a másikba azok tartoznak, amelyek nemcsak el tudják látni a lakosságuk szükségleteit, hanem ezenkívül kivételre is termelnek, hogy azután a kivétel útján behozatalal ipari szükségleteiket is ki tudják elégíteni. Az ilyen gabonaexport állam különösen éri a nehézséget, amely a terményárak csökkenéséből s a magas kamatlázból, vagy mindkettőnek egymásra hatásából származik.

Ez magyarázza azt a törekvést, hogy a politikai ellentétek ellenére olyan agrárállamok, amelyek exportra dolgoznak, igyekeznek érintkezést találni és a termények jobb elhelyezését biztosítani. Ez nem jelenti azt, hogy ezen államok között egyik napról a másikra, olyan kollaboráció lesz, amely a megértést jelenti s a népesség igényeit kielégíteni, csak az export megfelelő lebonyolítását óhajtják biztosítani. E cél érdekében közösen kell intézményeket létesíteni, raktárakat az áruk tárolására és pénzügyi intézeteket felállítani, melyek hiteltárasról gondoskodnak. Ezek megvalósítása után lehet csak megfelelő organizációt kiépíteni s egyetértő eljárással az östermények racionális értékesítéséről gondoskodni. Természetes, hogy ezen általános elven belül minden országnak a saját szükségletei szerint kell szervezkednie.

Nem kell mindjárt exportmonopoliumra gondolni. Ez nálunk Magyarországon elhibázott lépés is volna, mert kitűnő export s belföldi kereskedőink vannak.

Ez a kérdés különösen közelről érdeklí Baja város lakosságát. Bajának jól menő mezőgazdasági területe van

és van megfelelő jó kézműves ipara. Azt hiszem ennél a kérdésnél arra kell ügyelnünk, hogy meglegyen a harmonikus egyetértés lehetősége. A mezőgazdaság csak ott tud boldogulni, ahol megfelelő iparra tud támaszkodni. Ennek iskolai bődája az Északamerikai Egyesült Államok. A mezőgazdaságnak mindenkor szüksége van az iparra, de viszont is. Ha a kettő vállvetve fejlődik, akkor azután az iparnak és mezőgazdaságnak megfelelő fejlődése jelenti egyúttal a munkaalkalmak tömegét, a munkaadónak és munkásnak a boldogulását.

A kereskedelem előfeltétele viszont az ipar és a mezőgazdaság prosperálása. Ezt úgy is illusztrálhatnám, hogy amíg a mezőgazdaság és ipar egymásra van utalva, addig viszont a kereskedelem mindkettőre épül.

A gazdasági konszolidálásból Baja városának is ki kell vennie a részét.

Itt Baján meg van az egészséges fejlődés lehetősége. Egy ilyen centrumnak magának is ki kell vennie a részét a munkából, ha ezekben a kérdésekben rendelkezésre állhatok. Bár én sokat vagyok távol, az itteni helyzetről mégis mindig pontosan tájékozódom és igyekszem is rendelkezésre állani erőimhez képest.

Megkönnyíti a helyzetet ennek a törvényhatóságnak a strukturája, mely minden pártoskodást kizár: ez rendkívül megkönnyíti az állam részére az ő teendőinek végzését. Kéri, hogy ebben a produktív irányban munkálkodjék továbbra is Baja város minden polgára, én örülni fogok, ha ebben a munkában rendelkezésre állhatok, ha valami csekélységgel hozzájárulhatok a sikerhez.

Audenciák.

A külügyminiszter beszédét megénezték a bizottsági tagok. Ezután a külügyminiszternek a törvényhatósági bizottság több tagját mutatták be akikkel elbeszélgetett. Tizenegy óra tájt kezdődtek a kihallgatások a külügyminiszternél. Mintegy 30-35-en jelentek meg különféle kérelmek és kívánások előterjesztésével a külügyminiszter előtt, köztük elsőnek az Ipartestület, a Mansz Major Józsefné vezetésével és a Bajai Ügyvédi Kör, ezenkívül Tomasics Gyula, dr. Knézy Lehel és Schön Zsigmond is. A kihallgatások 2 óra körül értek véget. Ekkor a külügyminiszter Bisztrai Baluku Gyula főispán, a polgármester, Scherer Rezső megyei főjegyző, Arnold Sándor főispáni titkár stb. kíséretében a Nemzeti Szállóba ment, ahol a nagy teremben 75 személyes bankettet rendeztek a külügyminiszter tiszteletére. A banketten egyetlen toaszt sem hangzott el.

Délután 4 órakor a külügyminiszter autóra ült és Bisztrai-Balku Gyula főispán kíséretében Vaskuta ment, ahova kikisérték még Scherer Rezső főjegyző és dr. Zsigmond Gyula bajajárásai főszolgabíró is. A külügyminiszter Vaskuton is tartott kihallgatásokat Vaskutáról Bajára délután hat órakor érkezett a miniszter: a megyeháza előtt megállott az autója. Ott még szívélyesen elbeszélgetett Bisztrai-Balku fő-

ispánnal, dr. Vojnics Ferenc polgármesterrel, Scherer Rezső megyei főjegyzővel és az egybegyűlt városi törvényhatósági bizottsági tagokkal, majd búcsútve fél 7 óratájt autóján elindult Budapestre.

HÍREK.

Uj megyebizottsági tag. A tragikus módon elhunyt dr. Kiss József bácsalmási ügyvéd az ügyvédi kamarának a megye területén élő tagjai képviselőletében került be a múlt év őszén a megyebizottságba. Hirtelen halálával megüresedett megyebizottsági rendes tagsági helyére az eddig póttagként szereplő dr. Kiss Péter jánosalmási ügyvédet s jövővi versköltőt hívták be.

Postamesteri megbízás. A postaigazgatóság Imre Zoltán jánosalmási postakiadót helyettes postamesteri megbízással a hercegszántói postahivatalhoz helyezte.

Áthelyezett tanárok. Kmeszt Károly polgári iskolai tanárt Jánosalmáról Tiszafüredre, Juhász Sándor és neje: Maksay Rózsa gyomai tanárt pedig a jánosalmási polgári fiúiskolához helyezte át a kultuszminiszter az új tanévre. Parászka Gábor, a jánosalmási polgári fiúiskola igazgatóját a szegedi polgári iskola kerületi főigazgatóságához osztotta be a kultuszminiszter. Utódját a napokban nevezik ki. — Elek Mária okleveles óvónőt Nagybaracsikára neveztek ki óvónővé. — A bácsalmási polgári fiú és leányiskolától Krug Irma tanárnőt Mezőberénybe, Krix Márton megbízott tanárt pedig Cellődmölkre helyezték át s egyúttal rendes tanárrá nevezte ki a kultuszminiszter.

1081 sokgyermekes magyar anya részéről kitüntetésben és jutalomban. A Magyar Anyák Nemzeti Ünnepeit Rendező Bizottság lezárta azoknak a legtöbbgyermekes anyáknak a névsorát, akik 1030. év Szent István napján kitüntetésben és jutalomban részesültek. A Központi Bizottság 1081 anyát vett fel a névsorba múlt évi jelentkezés alapján. A jutalmazásra felvett anyáknak legalább 10 élő gyermekük van, de nagyon sok a 13, 14, 15, 18 gyermekes anya is. A legmagasabb gyermekszám 23 és 25.

Ismét sok a szerb katonaszökevény. A szerb katonaszökevények száma ismét megnövekedett. Alig van olyan nap, hogy egy-két jugoszláv katonát ne jöjjön a határon. Érdekes, hogy a szökevények legnagyobb része pravoszlav. A napokban Csikériánál jelentkezett a magyar őrségen egy katonaszökevény, aki teljes felszereléssel menekült át Magyarországra. A szökevény katonát megdöbentő adatokat mondott el a szerb tisztnek és altisztek bánásmódjáról és a jugoszláv hadseregben uralkodó szellemről.

Akumulátorok készítése és javítása. A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek 1930. évi 138 036 számú rendelete értelmében az akkumulátorok készítésével és javításával csak azok az iparosok foglalkozhatnak, akik a villamos áramu berendezéseknek, azok részeinek, valamint villamos mérő eszközök felszerelésére, vezetékek létesítésére, kapcsolására és javítására jogosító ipar engedély vagy a műszerész ipar folytatására jogosító iparigazolvány birtokában vannak.

Telefon 26. **Schön és Bajai** Haynald-u. 13.
képviselői:

Pécsi bányatermékek:
5 kg-os brikettek
cséplésre, TOJÁS és DUNABRIKETTEK központi fűtés és háztűzelésre (takaréktűzhelyekhez ingyen rostély), KOVACSSZÉN, MOSOTT BORSÓ, DARA és APRÓSZENEK üzemi célokra.

Bécsi gázgyári diókoksz
az elismert legjobb tüzelőanyag leszállított áron.

Belisei Guttman-féle
Retorta búkkfészén
kartellen kívül.

Poroszszen. — Tűzifa vagantételekben.

— Budapestre szállították a Baján fürdőzés közben hirtelen elhunyt építészvállalkozót. Jelentették már, hogy a Duna tulsó partján hirtelen rosszul lett, majd nemsokára elhunyt Vladár Pál 67 éves fővárosi építészvállalkozó. Vladár Pál holtestét a közkörház halottaskamrájába vitték majd pedig innen Budapestre szállították hozzátartozói, mert ott temetik el családi sírboltba.

— Cserkészhírek. A Ferenc-csatorna zsílipjénél táborozó budapesti 38 sz. Honvédcserkészcsoport szerdán este szépen sikerült táborfüzet rendezett. A cserkészek mindennel meg vannak elégedve, csak azt sérelemzik, hogy sok háti sérülésük egyéb holmijuk eltűnt. — A fiufelsőkereskedelmi iskola Csermák Mihály ezredesről elnevezett cserkészcsoportja a hét elején jött haza Bajára dunaszekcsői táborozásából a délután érkező magyar hajóval. A hajóállomáson a fiuk szülei és hozzátartozói várták hazakerülő fiukat, akik parancsnokuk: Raffay Imre szentjánosi lelkész vezetésével először a belvárosi templomba mentek, ahol áldásban részesültek.

— Bucsukon való árusítás. A kereskedelemügyi minisztérium vonatkozó rendeletei értelmében a tisztán vallási jellegű bucsukon, valamint bérnyelvények, még ha azok vasárnapra, vagy Szt. István napjára esnek is, úgy a helybeli, mint a vidéki iparosok és kereskedők jogosultak az ugynevezett bucsucikkeken kívül gyermekjátékok, valamint üvegből készült, mintával díszített poharak, serlegek, kancsók, tálcák, virágvázákat és gyöngyfüzereket árusítására és az u. n. pohárirás végzésére reggel 7 órától este 10 óráig. Nem jogosult tehát egyes községek hatóságának azon eljárása, hogy bucsu alkalmával a nem helybeli iparosokat és kereskedőket a helybeli árusok kívánságára nem engedik kirakodni és árusítani.

— A jánoshalmi gyümölcs piac. A jánoshalmi gyümölcs piac erősebb kínálat után élénk lendületet kapott. Az árak közül a jánoshalmi specialitás: az alma viszi a főszerepet. Rétes alma 30—35, vörös szilva 20—22, körte 40—60, hulladék alma 4—6 fillér kg-ént. A gyümölcsüzlet legerősebb napja kedden volt, amikor 14 vagon gyümölcsöt szállítottak el. A napi átlagos elszállított mennyiség 8—9 vagonra tehető. A jánoshalmi gyümölcs piacot messzi vidékek termelői is felkeresik s az ottani gyümölcsárakkal meg is vannak elégedve.

— Szervezés alatt áll a gazdasági intézmény. A falusi gazdasági körök gondolatát tudvalevően Grabovszky Miklós vetette fel, aki a falvak mezőgazdasági tanácsadását társadalmi erővel akarja biztosítani. A gazdasági intézmény, mely a földművelésüket a jövedelmező termelés irányára akarja oktani, már szervezés alatt áll. Előre Tokaji Nagy Lászlót, az Erdélyi Gazdasági Egyesület volt igazgatóját hívták meg.

— A buzazáloglevelek szelvényeinek beváltási kulcsa augusztusban. A buzazáloglevelekben fölvsított és buzaértékre szóló kölcsönök törlesztési részleteinek fizetésekor és a buzazáloglevelek kamatszelvevényei beváltásakor augusztusra átszámítási kulcs gyanánt egy métermázsza buza fejében 21:14 pengőt kell alkalmazni.

— Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való bekiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervezetre. A női betegségre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a Ferenc József víz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A Ferenc József víz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Az új lisztárak boletta-alapon. A fővárosi malmok nyilvánosságra hozták a tájékoztató lisztárakat, amelybe a boletta árát már beszámítják. Ezen árak 1—260 pengős eltérést mutatnak az óbuzából készült lisztárakkal szemben. A forgalmi adót külön számítják fel a pékeknek, még pedig a boletta törvényben megállapított százalékos arány alapján. Az új lisztárak a következők: duplanullás 41—75—43, nullás 41:50—42:75, 2-es 38:75—40, 4-es 31:76—33, 6-os 22:50—23:50, 8-as 11:75—12:50, rozsliszt 0-ás 33:50, 1-es 23:50 pengő mázsánként.

— Talajtani laboratórium Kaloecán. A földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági termelés mennyiségi és minőségi fokozása érdekében nagy-szabású programot dolgozott ki, amelynek egyik pontja a kalocsai paprika kísérleti és vegyvizsgáló állomás talajtani laboratóriummal való kibővítése. A laboratórium építése július 1-én kezdődött.

— Tanári kinevezés. Barcsi József, a bajai fiufelsőkereskedelmi iskola három oklevéllel rendelkező megízott tanárát ugyanazon intézet rendes tanárává nevezte ki a kultuszminiszter.

— Grafologiai szaklap. „Grafologia” címmel a napokban elevenen frissen szerkesztett grafologiai szaklap jelent meg 12 oldal terjedelemben. A lap szerkesztője Budapesten van VI. ker. Jókai-tér 7. II. emelet 21 szám alatt.

A világ nagy városai.

Washingtonból írják: Az 1930-iki népszámlálás feltűnő adatokat mutat, mert néhány olyan várost mutat a milión felüli népesség sorában, amelyre alig számítottak. A föld husz legnagyobb városának népességi adatai a következők:

London, Anglia	7,742,212
New-York, Amerika	6,148,785
Berlin, Németország	4,013,588
Chicago, Amerika	3,335,000
Páris, Franciaország	2,838,416
Osaka, Japán	2,338,800
Tokio, Japán	2,218,400
Philadelphia, Amerika	2,064,200
Buenos Ayres, Argentína	2,025,000
Moszkva, Oroszország	2,025,000
Rio de Janeiro, Brazília	2,004,000
Bécs, Ausztria	1,868,328
Leningrád Oroszország	1,614,008
Detroit, Amerika	1,572,546
Sanghai, Kína	1,539,000
Hangkov Kína	1,500,000
Kalkutta, Kelet India	1,327,000
Peking, Kína	1,297,000
Budapest, Magyarország	1,217,325
Bombay Kelet India	1,176,000
Sydnei, Ausztrália	1,181,000
Hamburg, Németország	1,079,092
Kairo, Egyiptom	1,067,537
Sau Paulo Brazília	1,040,000
Glaskow Anglia	1,034,000

SPORT.

Vízpoló. Sctockholmban vasárnap délután a magyar válogatott vízpoló csapat 9:0 arányban legyőzte a svéd válogatott vízpoló csapatot.

Uszás. Sctockholmban a 100 m-es gyorsuszásban 1. Bárány, 2. Wannie Károly, 3. Wannie Rezső. Bárány ideje 1 perc 08"

Atlétika. Wienben a magyar kiküldött atléták 77:33 pontarányban győztek az osztrák atléták felett az egyes atlétikai számokban.

Futball. Törekvés—Boni SC 4:1 Evvel a győzelemmel a Törekvés lett Magyarország amatőr futballbajnok csapata.

Rádió

Hétfő, július 28.
 3:00: Piaci árak és árfolyamhírek.
 4:00: Kozma Béla novellája: „A nagy szerep.” Felolvassa a szerző.
 4:45: Pontos időjelzés időjárás jelentés hírek.
 5:00: Péter Ernő előadása: „Az egész-ségtelen, nedves ház megjavítása.” Felolvassa Radó Árpád.
 5:30: Gramofonhangverseny.
 6:45: Versek Előadja Simonffi Margot és Hollán Lili.
 7:15: Tábori Kornél felolvasása: Különös magyar karrierek. — Bánó és Solymos.
 7:45: Hangverseny.
 9:10: A m. kir. I. honvédegyalozred zenekarának hangversenye.
 10:25: Pontos időjelzés, időjárásjelentés hírek.
 Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.
 TELEFONHIRMONDO: A műsor egész nap azonos a rádióval.

Fórum.

(E rovatban minden közérdekű panasznak és felszólamlásnak helyt adunk.)

Természetesen ismét a Budapesti utról van szó. Nem elég mindaz, amit már sokan sokszor felpanaszoltak — hiába meg kell állapítanunk, hogy nem lehet tudni, miért ezen az utterületen teljes az anarchia, itt bátran hánynak fittyet mindenre, ami a rendhez csak kissé hasonlít is. Az egész furdóidény alatt, noha ebzárlat van, az otthon megkötve tartott kutyákat gazdáik „póráz nélkül, szájkosár nélkül” viszik magukkal a kanálisra. Hogy a kutyák utközben a környék baromfi-állományában milyen károkat tesznek, — fusse a kő! Kérünk rendet, vagy sintért, főleg „rendet” a vasuti átjáró tájára!
 Sch. J.

Jó családból való fiu tanoncnak

azonnali belépésre felvétetik a Roráriusz-cukrászdában. —

Értesítés!

Értesítem a n. é. közönséget és jóbarátait, hogy fiam Goldberger Sándor, július 1-én, Prohászka-u. 3. szám alatt

étkezőt, kávézót és falatozót nyitott.

Kérem mindazon jóbarátait és ismerőseimet, fiamat, illetve bennünket ezen vállalkozásunkban támogatni szíveskedjenek.

Reggeli kávé, 10 órai uzsonna, mindenféle hűsítő italok jutányos áron kaphatók. Ebéd és vacsorakösztesok árkedvezményben részesülnek és kívánatra házhoz szállítjuk.

Szíves támogatásukat kérem
 GOLDBERGER MIKSA.

Értesítés I

Tisztelettel értesítem a n. é. vevőközönséget, hogy átvettem a „Merz” írógépgyár képviselőtét. A Merz írógépek kiválósága, tökéletessége és olcsósága fogalom az írógép szakmában. Kívánatra a „Merz” írógépet készséggel bemutatom.

A „Vesta” varrógépeknek és „Kaysar” kerékpároknak, melyeket már békeidőben is árusítottam, a képviselőtét Baja és környékére szintén átvettem.

A gépek minőségéről számtalan elismeréssel szolgálhatok.

Tisztelettel
 Fränkel Ignác
 mechanikus. Baja.

Zsákot,

ponyvát olcsó szolid árban kölcsön ad

Schön Márk

Baja, Zichy Bódog-tér 2.
 (Kakas bolt)
 Tóth Kálmán szoborral szemben.

Autó

helyi és vidéki turákra olcsón bérelhető
 Balog Andornál, Baja, Árpád-utca 6
 Telefon 342. sz.

Saját gyártmányu
lőszörpaszirsztikák,
paszirtéknek
 olcsón kapható
UTRYNÁL.
 Erzsébet kir. né. u. 38. Tel. 280.

Műkö-

lépcsők
 lábazatok
 sirkövek
 sirketések
 sirburkolások

legszebb kivitelben jutányos árban szavatossággal készít

Grünhut és Társa

Telefon 160. — Városi iroda: Türr István-ucca 5.

U-R-A-N-I-A
 1930. július hó 30-án, szerdán d. u. 6 s este fél 9 órakor.
 Az United Artists filmgyár világhírmjel.
TIBETI ÉJSZAKÁK
 (Az ördög táncosnője.)
 Indiai történet 8 f. F.: GILDA GRAI és CLIVE BROOK.
 Kisérő filmje:
Nagy üzletben: kis leány.
 Vigjáték 8 felv. Fűsz.: MARY PICKFORD, CHARLES ROGERS.
 Kedvező idő esetén az esti előadások a kertben.

ETERNIT anyag eladási és tetőfedési vállalat.

ETERNIT
PALA CSÖVEK

**Keménytoldók
Zománclapok.**

FIGYELEMBE AJÁNLJUK: hogy a régi cseréptetőzetek széleit és gerinceit az általunk alkalmazott módszer szerint valódi Eternit palával szegélyezzük. Ez olcsó, szép és feltétlen viharálló. Nem kell mészhabarccsal ragasztani. Javítgatási költség többé nincs!

ETERNIT

hullámlemez fedések, vízmentesítő falburkolások,

TUDOMÁSUL ADJUK: hogy bedző, rossz huztatóknak felelősség melletti javítását és átadását olcsón vállaltjuk.

Érdeklődőknek díjmentesen és készséggel állunk rendelkezésre.

ETERNIT UDVAR

BAJA, BUDAPESTI-UT TELEFON 290

Jugoszlávia

az erőszakos délszlávítás útjára tért.

Országos ünnepet rendeztetett Dunic Radoszlav dunai bán, valószínűleg felsőbb utasításra, a Bácska és Bánság több, mint 200 községében a Jadranszka Strazsa (Adria öre) nevű nagyszerb nacionalista egyesület javára. A nagybecskereki ünnepélyen személyesen is megjelent és fogadtatására felvonult kisebbségi előkelőségeknek azt a nevezetes kijelentést tette, hogy a magyarok és németek felejtsek el a multat, szeressék mai hazájukat s akkor békés egyetértésben élhetnek az államaikotó fajjal a délszláv állam területén. Másnap Versecen jelent meg s az ottani kisebbségi vezetőknek még pontosabban körvonalazta a délszláv állam új nemzetiségi politikáját a következő tételben: „Legfontosabb feladat elfelejtetni a multat és egyengetni annak az eszmének útját, hogy ebben az országban nincsenek szerbek, horvátok, szlovének, magyarok, németek, hanem csak délszlávok.” — Ez a hivatalos felfogás határozottan új, mert hiszen eddig nemcsak a gyakorlatban, hanem a törvény előtt sem voltak a magyarok és németek egyenrangúak a délszlávokkal, mint ahogy a gyakorlatban a délszláv egyenlőség is csak humberg volt, mert hiszen voltak teljesjogu szerbek és korlátozottjogu, hogy ne mondjuk, jogjalan horvátok és szlovének. A magyarok és németek jelenlétéről azonban csak az adóki-kivető bizottságok és a behajtó közegek vettek tudomást. Ami azt a jókívánságot illeti, mint elengedhetetlen feltételt a békés együttélésre, hogy a magyarok és németek felejtsek el a multat, csak annyit felelhetünk, hogy szép multat bajos elfelejtetni csunya jelenlét és kilátástalan jövővel.

Értékesítésre a legmagasabb napi áron való eladásra, azonnali eszámolás mellett átveszünk az ország bármely részéből, bármely mennyiségben mindennemű

terményeket, zöldség és főzelékféléket, hüvelyes terményeket, gyümölcsöt, mákot, diót, baromfit, tojást, hizó és vágó állatokat

vásárcsarnoki és fiók eláruló helyeinkre és külföldi exportra. Kérelmekről előzetesen sürgönyi vagy levélbeli értesítést kérünk.

CONCORDIA TERMÉLŐ, BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET

Budapest, József-körút 30-32
Sürgönycím: Concordia Szövetkezet Budapest József körút 30
Áruküldeményeknél: Vasútdomoms Budapest Központi vásárcsarnok Telefonszám József 376-45. Érdeklődésnél válaszbélyeg.

Jul. 28-tól aug. 4-ig.
reggel 10 óra

**Dr. Makray László
Gyarmati Emil**

gyógyászati szolgálatot.
éjjeli szolgálatot.

az ügyeletes gyógyszerár-
vásznap délután 10 óráig
a közönség rendelkezésére.

**A SINGER VARRÓGÉPEK
MÉGIS A LEGJOBBAK!**

Tőkével,

vagy üzlettel, esetleg ingatlanmal rendelkező társat keres Pécs város legforgalmasabb és legszebb helyén évek során át fennálló tekintélyes cég. Ajánlatok „Fuzió, vagy betársulás” jellegére a kiadóra kértnek.

Saját gyártmányu
tők és uborkagyalu
prima minőségben, olcsón kapható

Utry Pál Fiai

Telefon 280. Alapítás 1895

Celluloid ajtóvédők.

Rendeléseket felvesz Polgár Gyula
Türr István-utca 5. Telefon 234.

A valódi Hatschek-féle

Eternit

Pala és cső
Könnyű, törhetően,
fagy- és tűzmentes.

Főeláruló:
GOLDSCHMIDT LAJOS
utóda,

Zádor Oszkár

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.

- Lerakatok:
- Widmann Katman, Dezső Gara.
 - Liebhauser Lőrinc Vaskút.
 - Erdős István Érsekcsanak.
 - Katmar Samuel Nemesnádudvar.
 - Wittner Márton Bácsbokod.
 - Kovács János Bátmonostor.

**Autó, Motorkerékpár, Motorcsonak és Stabil-
motor-tulajdonosok figyelmébe!**

Ajánlják nemcsak magánosok, de többek között: Bugatti, Puchmüvek R. T. Hupmobile, Steyrmüvek, Norton, Ford, Indián, Ariel-Morgan-Velocette, Magyarország vezérképviselői is a felsőolaj használatát. Ismertetőt, illetve katalógust díjmentesen küld a „Wing Oil” Bja és környéke képviselője

Wing Oil

Fränkel Ignác, Baja
Mechanikai műhely. Bpesti-út 16 sz. Raktár.

Corvin-nyomda Baja.
Matyas király-tér 10 szám. — Telefon 164

Árjegyzékek, körlevelek,
meghívók, könyvek, levél-
papirok és mindenféle
kereskedelmi nyom-
tatványok legmo-
dernebbül, izlé-
ses és művészi
kivitelben

csak

a CORVIN
műnyomógépén készülnek